

NESTALE MOSTARSKJE DŽAMIJE: Hadži Balina džamija u mahali Brankovac

Salem DEDOVIĆ

UDK 904:726.2](497.6 Mostar)"15"
930.85(497.6 Mostar)"15"

SAŽETAK: Rad prezentira raskošno bogatstvo vjerskih objekata; džamija, mesdžida, mekteba i medresa u mostarskim mahalama, dajući jedan sumarni pregled teške sudbine koja je zadesila brojne od tih objekata. Svakako da posebno poglavlje u okviru toga pripada "nestalim mostarskim džamijama" koje su, u većini slučajeva, u doba komunističke ateizacije društva, grubo i divljački rušene, a njihovi lokaliteti ostajali pusti ili kao parking prostori, ostavljajući tako mahalalu bez središta duhovnog i kulturnog života i obilježja.

Rad posebno istražuje slučaj Hadži Baline džamije u mostarskoj mahali Brankovac, koja je porušena 1950. godine, a čiji su ostaci i temelji, u okviru zvaničnog arheološkog istraživanja koje je poduzeo Medžlis IZ Mostar, otkriveni početkom 2009. godine.

Rad prezentira inicijativu Medžlisa za obnovom spomenute džamije i mezara čuvenog mostarskog muftije Mustafe Sidkija Karabega ubijenog u Mostaru tokom nereda koji su prethodili dolasku Austro-Ugarskih trupa 1878. godine, a čiji se mezar nalazio u njenom haremu.

Ključne riječi: Nestale mostarske džamije, Hadži Balina džamija u Brankovcu, arheološko istraživanje stručnog tima prof. dr. Envera Imamovića, inicijativa za obnovom džamije i mezara mostarskog muftije Karabega

1. Uvod o mostarskim mahalama i džamijama

Džamije i mesdžidi predstavljali su primarno i polazno mjesto u strukturi razvoja stambenih cjelina mostarskih mahala. Ovi su objekti zauzimali centralno mjesto u ukupnom društveno – socijalnom životu svake mostarske mahale, a isto tako predstavljali su i svojim arhitektonskim oblikom dominantno mjesto u njenoj panorami.

Na temelju najstarijeg sačuvanog sidžila mostarskog kadije raspolažemo informacijom da je grad 1631. godine bio podijeljen na 24 mahale od kojih su se čak 22 formirale oko džamija i po njihovim osnivačima dobile svoja imena.

Džamije su bile višefunkcionalne ustanove, koje su pored obrednih

sadržaja, pružale članovima muslimanske zajednice i odgojno–edukativne prilike i mogućnosti najšireg spektra, jer su se u njima pored postizanja kur'anske pismenosti, slušala predavanja iz tesawwufa, filozofije, književnosti, logike, astronomije, itd...

Broj džamija u određenoj mahali temeljio se na njenom urbanom razvoju, ali i društveno – političkom značaju.

Mostar je do kraja 16. stoljeća imao formu urbanog naselja u kojem su dominirali minareti brojnih džamija. Najveći broj tih objekata podignut je u 16. stoljeću, kada je Mostar imao najintenzivniji privredni razvoj.

¹ To su Ibrahim-efendija Roznamedžija, Čose Jahja-Hodža, Hafiz –Hodža, Husein –Hodža, Memi –Hodža i

Ovaj broj će se povećavati i u kasnijim stoljećima, ali ni približno onom dinamikom kao tokom 16. stoljeća. (Čar-Drnda, str. 80)

Osnivači mostarskih džamija potiču iz svih klasa ondašnjeg društva, počev od sitnijih zanatlija i trgovaca do visokih državnih funkcionera.

Zanimljiva je činjenica zbog koje se Mostar ubraja u rijetka mjesta u Bosni i Hercegovini, da su njegovi duhovni autoriteti i vjerska inteligencija u značajnom broju, čak šesterica njih, ostavili svome gradu vjerske zadužbine – džamije¹.

A ovaj grad ima i kuriozitet po tome što je među osnivačima i jedna

Ahmed –efendija Kotlo. Zanimljivo je da su džamije posljednje trojice u zbiru "nestalih mostarskih džamija".

žena, Fatima – kaduna, čija se džamija nalazila na današnjoj Glavnoj mostarskoj ulici, nazvanoj po Josipu Brozu, na putu prema Autobuskoj stanici, a koju su, kao i brojne druge, porušili komunistički vlastodršci, netom po završetku Drugog svjetskog rata.

Sve mostarske džamije građene su od kamena, i to pretežno od miljevine zvane tenelija, koja je veoma podesna za izradu i ornamentisanje. (Hasandedić, 2005 : 16)

Tri mostarske džamije su podkupalne (Karadžoz-begova, Koski Mehmed – pašina i Nesuh – age Vučjakovića), dok su ostale pokrivene četverostrešnim krovom pod pločom.

Hadži Balina džamija postojala je sve do 1950. godine kada je porušena

2. Hadži Balina džamija u Brankovcu; historijat i vakufnama

Rijeke Neretva i Radobolja prirodno su podijelile Mostar na tri dijela, dok se on već odavno dijeli na deset četvrti od kojih su neke u prvim godinama formiranja Mostara predstavljale zasebne i od njega potpuno odvojene teritorijalne jedinice.

Od tih deset četvrti, šest ih se nalazi na lijevoj obali Neretve: Carina, Brankovac, Sinan –pašina mahala, Grad, Brankovac, Bjelušine i Luka. Na desnoj obali su Podhum, Zahum, Cernica i Ričina.

Prilikom formiranja mahale primjenjivani su određeni arhitektonski principi: usklađenost arhitekture sa prirodnim ambijentom i prilagođavanje arhitekture prema potrebi i mjeri stanovnika.

Svaka stambena cjelina u mahali arhitektonski je oblikovana na način da je imala slobodan pogled na okolinu, a istovremeno je bila zelenom ili zidnom ogradom odvojena od komšija, da bi mogla nesmetano uživati u zelenilu, suncu i svojoj porodičnoj intimi (Čar-Drnda, str. 58). Temeljna karakteristika mostarskih mahala

je postojanje džamije ili mesdžida u njoj, te osnovne vjerske obrazovne institucije – mekteba.

Na taj način članovima lokalne mahalske zajednice bilo je na vrlo kvalitetan i funkcionalan način osigurano upotpunjavanje obreda u džamiji “na kućnom pragu”, a i djeca stasala za pohađanje mekteba bila pošteđena izlaganju velikom naporu pješaćenja u neku drugu mahalalu.

Hadži Balina džamija sagrađena je u mahali koja se prvobitno zvala Bajezid Hodžina, a formirana je u periodu između 1528. i 1558. godine. Svoj naziv dobila je po jednom mesdžidu s munaricom koji se nalazio² oko 200 metara istočno od hadži Baline džamije, a kojeg je prije 1612. dao sagrađiti neki Bajezid Hodža (Hasandedić, 2000 : 73).

Međutim nešto kasnije, brojem i vrijednošću arhitekture zadužbine Hadži Bale su u potpunosti preuzele primat u ovoj mahali, te će se po njemu ta mahala i nazvati. O porijeklu i životu ovog legatora ne zna se ništa pouzdano. Njegova vakufnama, koja je u originalu sačuvana, pruža nam malo podataka o članovima njegove uže porodice i detaljne podatke

o zadužbinama koje je osnovao i zaviještao.³

Ipak na temelju dostupnih podataka u vakufnami i drugim dokumentima može se utvrditi da je Hadži Balija sagrađio sljedeće zadužbine u Hercegovini: džamiju, mekteb i medresu u Mostaru, dva mosta na Neretvi; u Konjicu i Glavatičevu, karavan – saraj u Borcima više Konjica i čatrnju na Rujištu u Zijemljima (Isto : 72).

Hadži Balina džamija izgrađena je prije 1612. godine, i prvobitno je bila bez munare, što se da razumjeti iz sadržaja vakufname, a na temelju hronograma, koji se nalazi u jednom manuscriptu u vlasništvu Ragiba Kajtaza iz Mostara, gdje se navodi da je slijepi Osman-ef. Golić 1762. godine dao sagrađiti munaru uz ovu džamiju.

Na temelju jedne druge godine koja je bila uklesana na šerifi munare, može se utvrditi da je munara popravljena 1842. godine. Džamija je s haremom uz nju zapremala površinu od 410 m². Zatvorena je 1940. godine, a iako je bila u dobrom stanju, srušena je u ljeto 1950. godine.

Uz svoju džamiju u Brankovcu Hadži Balija je podigao jedan mekteb za podučavanje djece pravilnom čitanju Kur’ana i osnovnim principima islama.

² I ovaj vjerski objekat –mesdžid ubraja se u nestale mostarske duhovne vrijednosti, nažalost, otuđen je od strane Bošnjaka u proteklom sistemu, i na

toj lokaciji izgrađena je privatna kuća.

³ Original Hadži Baline vakufname čuva se u Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu.

Temelji Hadži Baline džamija, nalazište iz 2009. godine

2.1. Hadži Balina džamija i mekteb od vremena Austro – Ugarske

Zgrada mekteba, kako navodi Hivzija Hasandedić, služila je svojoj svrsi, sve do iza okupacije 1878. godine kada je zbog dotrajalosti napuštena i iza toga brzo srušena.

Hadži Balina medresa se nalazila, također u Brankovcu, neposredno naspram istoimene džamije. Sagrađena je poslije 1612. godine, jer joj nema spomena u vakufnami iz te godine, a imala je pet soba i dvije velike koje su služile kao dersane.

Medresa je prestala raditi prije 1878. godine, i od tada, pa sve do 1910. u njoj su stanovale neke porodice, da bi poznati mostarski gradonačelnik, Mujaga Komadina, nakon rušenja objekta zbog dotrajalosti, 1911. godine na njegovom mjestu sagradio mekteb koji je uvakufio na ime Hadži Balina vakufa, i koji je služio jedno vrijeme kao Ženska ibtidaija, a od 1938-1943. kao niža okružna medresa.

Međutim i ovaj objekt je kao i brojni drugi vakufski objekti u Mostaru, uzurpiran i otuđen u periodu komunizma.

Medžlis Islamske zajednice Mostar i u ovom slučaju vodi mukotrpnu administrativno – pravnu borbu

za povratom svoje imovine, što naravno prati predug sudski put i iscrpljujuća procedura, sa neizvjesnim ishodom, jer, nažalost, rijetko postoje samosvjesni ljudi da prepuste tuđe i ne koriste mogućnosti, koje im, nažalost, zakon ostavlja, da se domognu ove imovine.

2.2. Period komunizma

Mostarske džamije su u periodu bezbožničke komunističke vlasti doživjele stravičan urbičid; naime, u potpunosti u funkciji, i neoštećeni objekti, preko noći su nestajali, na njih su slavodobitno jurišali netom stasali skojevci, nažalost, u pravilu iz muslimanskih porodica, koji su se zdušno i odlučno rješavali svoje kulturne, nacionalne i vjerske historije i pamćenja.⁴

Tako su nestale brojne mostarske džamije: Sinan-pašina na Mejdanu⁵, Husein-hodžina na Glavnoj ulici (sada je tu mali park), džamija Fatime – kadune (sada je to parking), džamija Mehmeda-ćehaje na Carini (sada je tu privatna kuća), Memi – hodžina džamija također

na Carini (trenutno Hitna medicinska pomoć), Kotlina džamija na Luci (trenutno igralište), Defterdar – pašina u Brankovcu.

Na isti način, drsko i rušilački, srušeni su brojni mesdžidi, medrese, česme, šadrvani i turbeta.

2.3. Obnova nestalih džamija i današnji lokalitet Hadži Baline džamije

Medžlis Islamske zajednice Mostar je u poratnom periodu svoje aktivnosti usmjerio na obnovu, u ratu do temelja porušenih džamija, ali i vodio dosljednu administrativno – pravnu bitku za dobijanje potrebnih dozvola i saglasnosti za obnovu nestalih džamija u periodu komunističke vlasti. Uz Božiju pomoć obnovljeno je 18 porušenih džamija, i dvije “nestale”: Nezir-agina na Šemovcu uz Krivu ćupriju, i Tere Jahjina na Carini, u blizini Autobuske stanice.

Medžlis IZ Mostar donio je zaključak da se ide u obnovu svih džamija gdje to prostorno – tehničke mogućnosti dozvoljavaju, a tamo gdje nije moguće, da se postave informacione ploče koje govore o postojanju džamije na tom lokalitetu i njenom historijatu.

U tom pogledu poduzete su sve potrebne pripreme i aktivnosti da se pristupi određenim lokalitetima. Shodno utvrđenoj zakonskoj proceduri i pravilima kod obnove ovako porušenih objekata, pristupilo se arheološkom iskopavanju i istraživanju lokaliteta Hadži Baline džamije, i to putem stručnog tima nauke koji je vodio prof. dr. Enver Imamović sa Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Mjesto Hadži Baline džamije u Brankovcu je danas vrlo frekventna lokacija preko koje se realizira značajan unutrašnji gradski promet automobila, ali i ogromni protok pješaka koji iz susjednih kvartova, Mazoljica, Bjelušina i Šehovine, direktno ovim

⁴ Ugledne mostarske džematlije, danas još uvijek živi ljudi, u poodmaklim godinama života, sjećaju se tih događaja i sudionika iz muslimanskog naroda koji se se “hra-

bro obračunavali” sa kulturno-vjerskim nasljeđem Bošnjaka -muslimana

⁵ Njena obnova se uskoro završava. (novembar, 2014.)

putem ostvaruju svoju vezu sa središtem uže gradske jezgre grada.

Ona je u bestijalnom rušilačkom zanosu jednostavno skinuta s površine, a njeni temelji samo prekriveni zemljom i većim dijelom asfaltnim putem, koji je ciljano i planski proveden tada, kao dio nove putne trase koja će spajati naselje Brankovac sa Konakom – vojnim objektom.

Veći dio slobodnog prostora koji je ostao nakon rušenja, ostao je neuređen i nekultiviran čitavo prošlo vrijeme, svjedočeci o gluposti ljudi u jednom vremenu, koji su srce mahale “proboli i osakatili”, ostavljajući je bez duhovnog i kulturnog središta.

Čak štaviše, bezosjećajno i bez trunke straha i stida, dijelovi nišana iz nekadašnjeg Hadži Balinog harema polomljeni su i ugrađeni u susjedni potporni zid, dograđen kasnije, na zapadnom dijelu džamijskog kompleksa.

Znakovit je i odnos gradskih službi prema ovom lokalitetu i u novije vrijeme, jer i pored stalnih apela od strane Medžlisa IZ Mostar, da se kontejner za smeće izmjesti sa mjesta uz samu lokaciju, tek su toliko učinili da su ga premjestili s donju stranu zida, te tako i dalje narušavajući čistoću i ugled ovog časnog mjesta.

Nažalost, i svijest ljudi srednje životne dobi prema ovom lokalitetu nije ništa bolji, u što smo se lično uvjerali kroz obične spontane razgovore s njima, gdje su izrazili totalno neznanje naspram prostora koji je u njihovom komšiluku, i pasivnost u pogledu inicijative da se džamija obnovi.

Medžlis je uputio zahtjev lokalnim vlastima da se trasa saobraćajnice koja je zauzela dio istočnog i sjevernog dijela džamije, izmjesti, kako bi se pristupilo njenoj obnovi. Izrađen je izvedbeni projekt za njevu obnovu, te u mjesecu septembru 2014. godine krenulo s pripremnim građevinskim zahvatima, koji su zastavljeni naložima građevinske inspekcije koja je reagirala po prijavama obližnjih stanara.

3. Hadži Balina džamija i ugledna mostarska porodica Karabeg

Hadži Balina džamija svjedok je i novije burne povijesti i krupnih vojno-političkih procesa koji su se događali u Mostaru neposredno pred okupaciju Bosne i Hercegovine od strane Austro-Ugarske Monarhije 1878. godine. Naime, u ovoj džamiji dugi niz godina imamsko-hatibsku dužnost obavljali su imami iz porodice Karabeg, koji su i imali svoje porodične kuće u neposrednoj blizini.

Svakako da je najznačajnije ime među njima, Mustafe Sidkija, koji je obavljao dužnost mostarskog muftije u periodu od 1857. godine, pa sve do pogibije i mučke smrti, 1878. godine, kada je ubijen od mostarske razularene mase i svjetine koja je tražila njegovu fetvu za borbu protiv Austro-Ugarske, a što je on hrabro i dostojanstveno odbio učiniti.

Upravo je Mustafa Sidki Karabeg vršio dužnost imama u svojoj mahaljskoj džamiji (Nakičević, 2001 : 53), a u čijem haremu je i ukopan nakon pogibije, dok mu je mjesto obilježeno nišanom i tarihom koji je izrekao njegov vjerni učenik i pratilac, Abdullah ef. Riđanović, kasnije i sam na položaju mostarskog muftije, a u kojem stoji:

“Preselili su izvori znanja, uma i mudrosti.”

4. Arheološko istraživanje, zaštita lokaliteta, plan obnove džamije i mezara muftije Karabega

Posljednjim arheološkim otkopavanjima i istraživanjima na lokalitetu džamije, prema ocjeni profesora Envera Imamovića, kojega je Medžlis IZ Mostar angažirao da vodi stručni tim istraživanja na ovom mjestu, nije pronađen mezar u kojem je pokopan veliki duhovni autoritet muslimana Mostara u drugoj polovici 19. stoljeća, muftija Mustafa Sidki Karabeg.

U sklopu otkopavanja uspjela su se otkriti samo četiri mezara, a drugi nisu zbog asfaltno trase koja nesumnjivo

prelazi preko nekadašnjeg harema, kao i vodovodnih i elektro-instalacija koju su provedene upravo na tom lokalitetu. Naučni nalazi profesora Imamovića ukazuju da se radi o mezarima starijim od dvjesto godina, pa nesumnjivo da niti jedan ne može pripadati Karabegu, koji je tu pokopan prije 130 godina.

Ovaj lokalitet i sa ovog aspekta, ima veliko historijsko, kulturno i vjersko značenje za grad Mostar, jer je autoritet muftije Karabega izuzetno značajan u cjelokupnoj, više od četiri stotine godina staroj, instituciji mostarskog muftijstva.

Stoga je Medžlis IZ Mostar u sklopu inicijative za obnovu Hadži Baline džamije pokrenuo inicijativu da se u njenom dvorištu dostojnim turbetom obilježi sjećanje na velikog duhovnog autoriteta muslimana Hercegovine.

Sretna je okolnost da su urodili plodom višegodišnji napori institucije Medžlisa i rijetkih javnih i kulturnih radnika Mostara da se ovaj zapušteni prostor konačno stavi pod zaštitu i na civilizacijski način sačuva od propadanja. A, s obzirom da vrijeme neumitno čini da se stvari zaboravljaju, pogotovo u svijesti novih naraštaja, blijedilo je sjećanje na ovo mjesto i aktivne, važne sudionike jednog, ne tako davnog, a veoma važnog perioda za našu državu Bosnu i Hercegovinu.

Medžlis IZ Mostar je u saradnji sa Muftijstvom mostarskim prije nekoliko godina u sklopu manifestacije “Dani mevluda i zikra”⁶ organizirao Okrugli sto posvećen životu i djelu muftije Karabega, a kojom prilikom je u Brankovcu otkrivena i informaciona ploča o historijatu džamije i donesen tekst tariha Abdullaha Riđanovića o svome učitelju.

5. Zaključak

Grad Mostar predstavljao je važno društveno, ekonomsko, kulturno, administrativno i vjersko središte u doba Osmanske države kada se u 16.

⁶ Manifestacija “Dani mevluda i zikra za 2008. godinu”.

stoljeću, kao najsjajnijem periodu razvoja formiraju mahale – naselja u kojima počiva nukleus društveno – političkog i duhovno-edukativnog života grada. U svakoj mahali, i to u njenom središtu, i sa arhitektonskog aspekta najznačajnijem mjestu, grade se džamije, koje će kroz burnu historiju grada dijeliti sudbinu svoga

naroda; biti upropaštavane, uništavane, rušene i prepuštane zaboravu i nemaru.

Na primjeru prezentirane građe i dokumenata vezanih za Hadži Balinu džamiju u Brankovcu koju su komunistički vlastodršci dali srušiti 1950. godine ogleda se tužna sudbina mostarskih džamija u tom periodu.

Ohrabruje činjenica da sadašnja generacija muslimana, svjesna svojih vrijednosti i povijesne odgovornosti, želi sačuvati ovaj monument od zaborava i obnoviti kompletan lokalitet dostojno i civilizacijski kako to dolikuje časnim sljedbenicima islama, i višestoljetnoj raskošnoj baštini naše kulture na ovim prostorima.

Izvori i literatura

Čišić, Husein, (2007). *Postanak i razvitak grada Mostara*. Mostar: IC Štamparija i "Obzorja".

Čar Drnda, Hatidža, 2008. *Nastanak Mostara, njegov urbani i demografski razvoj do kraja 16. stoljeća*. Neobjavljena doktorska disertacija. Filozofski fakultet u Sarajevu.

Hasandedić, Hivzija, (2000) *Mostarski vakifi*

i njihovi vakifi, Mostar: Medžlis IZ Mostar
Hasandedić, Hivzija, (2005) *Spomenici kulture turskog doba u Mostaru*. Mostar: Islamski kulturni centar.

Nakičević, Omer, (2001). *Karabeg*. Sarajevo: Fakultet islamskih nauka.

Trbonja, Salih-Sevdi i Eminović, Hasan, (2009). *Mostarske džamije: Foto - monografija*, Mostar: Medžlis IZ Mostar

Godišnjak Medžlisa IZ Mostar za 2009. godinu, Mostar: Medžlis IZ Mostar. Stručno mišljenje prof. dr. Envera Imamovića o arheološkom iskopavanju na lokalitetu Hadži Baline džamije u Brankovcu, pohranjeno u arhivi Medžlisa IZ Mostar pod brojem 76 -02/09.

الموجز

مساجد موستار المندثرة – مسجد الحاج بالي في محلة برانكوفاتس

سالم ديدوفيتش

يستعرض هذا البحث الثراء الفاخر في المباني الدينية في حارات مدينة موستار؛ كالجوامع والمساجد، والكتاتيب والمدارس الإسلامية، ويقدم نظرة شاملة عن المصير القاسي الذي انتهى إليه عدد كبير من تلك المباني. وقد تم تخصيص باب خاص للحدث عن «مساجد موستار المندثرة»، والتي هدم معظمها بوحشية إبان الحكم الشيوعي الإلحادي، لتبقى مواقعها خاوية أو لتقام عليها مواقف للسيارات، تاركة الحارات والأحياء بدون أي مراكز أو معالم للحياة الدينية والثقافية.

ويركز البحث بشكل خاص على مسجد الحاج بالي في محلة برانكوفاتس بمدينة موستار، الذي هدم سنة ١٩٥١، وقد اكتشفت بقاياه وأساساته في بداية عام ١٩٠٢، ضمن حملة التنقيب الرسمية عن الآثار التي نفذها مجلس المشيخة الإسلامية في تلك المدينة.

كما يعرض البحث مبادرة مجلس المشيخة الإسلامية لإعادة بناء المسجد المذكور وضريح مفتي موستار الذائع الصيت مصطفى صدقي قره بيك، الذي قتل في موستار في الفوضى التي سبقت قدوم القوات النمساوية الهنغارية سنة ١٨٧٨، والذي كان يقع في حرم ذلك المسجد.

الكلمات الرئيسية: مساجد موستار المندثرة، مسجد الحاج بالي في برانكوفاتس، التنقيبات الأثرية لفريق الأستاذ الدكتور أنور إماموفيتش، مبادرة إعادة بناء المسجد وضريح مفتي موستار قره بيك.

Summary

THE MISSING MOSQUES OF MOSTAR: HAJJI BALI'S MOSQUE IN BRANKOVAC MAHALLA

Salem Dedović

The article presents a number of a great multitude of religious buildings; mosques, mesjids, maqtabas and madrassas in Mostar mahallas, with a summary review of those that have faced a sorrowful destiny. A special section is devoted to "missing mosques of Mostar" that have, in most cases, been demolished and devastated in the communist era leaving either a deserted plot behind or making place for a parking lot, leaving mahalla without a centre of its spiritual and cultural life.

In this article we researched the case of the Hajji Bali's Mosque of Brankovac mahalla in particular, that was demolished in year 1950. Foundations and remains of this mosque are found in year 2009, as a result of an official archaeological research initiated by the Majlis of the IC of Mostar.

The article also presents an initiative of the Majlis for reconstruction of this mosque and adjoining tomb of Mustafa Sidqi Karabeg, a renowned mufti of Mostar killed in a turmoil that preceded the arrival of the Austro-Hungarian troops in 1878.

Key words: the missing mosques of Mostar, Hajji Bali's Mosque in Brankovac, archaeological research of an expert team of prof. Dr Enver Imamović, initiative for the reconstruction of the mosque and the tomb of Karabeg Mufti